

ISSN 1512-2530

საქართველოს ახალგაზრდა მეცნიერთა
საზოგადოებრივი აკადემიის

Georgian social academy of
young scientists

საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალი
International Scientific Journal

ინტელექტუალი
INTELLECTUAL

№24
2013

საქართველოს ახალგაზრდა მეცნიერთა
საზოგადოებრივი აკადემია

GEORGIAN SOCIAL ACADEMY OF
YOUNG SCIENTISTS

საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალი

• ინტელექტუალ •

International Scientific Journal

I n t e l l e c t u a l

№24

თბილისი

TBILISI

2013

ს ა რ ჩ ე ვ ი

ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებები

ნაილე სურმანიძე <i>/შოთა რუსთაველის სახელობის გათუხის სახელმწიფო უნივერსიტეტი/ გბერის დაკარგვა მურღულის მკვიდრთა მიტყველვაში.....</i>	15
ნაილე სურმანიძე <i>/შოთა რუსთაველის სახელობის გათუხის სახელმწიფო უნივერსიტეტი/ გეორგაშიულ სახელთა სუფიტსური წარმოება მურღულის ტოკონიშიაში.....</i>	20
ინბა ტყემალაძე, ნატო მუჩიაშვილი <i>/იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი/ წინდებულების შედარება-შეპირისპირება ზრანბულ და ქართულ ენებში.....</i>	26
სოფიკო კნელაძე <i>/ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი/ ინანე მაჩაბლის ისტორია - კონტროლერისტული ინტერპრეტაცია.....</i>	35
ეკატერინე გამრეკელაშვილი <i>/ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი/ ლუდვიგ ვიტგენშტაინი: მნიშვნელობა, ენობრივი თამაში და ცოდნა.....</i>	42
ნონა მეტრეველი <i>/შოთა რუსთაველის სახელობის გათუხის სახელმწიფო უნივერსიტეტი/ ერიკას შემსუაღური ინსტიტუტების მანიფესტირება და პასტრაციის კომპლემსი.....</i>	49
მარიამ ადამაშვილი <i>/შოთა რუსთაველის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტი/ კომოვობის წინააღმდეგ ბრძოლის დღე საქართველოში.....</i>	56
იანო წულაძე <i>/გათუხის სახელმწიფო საზღვაო აკადემია/ დემოკრატიისა და მოქალაქეობის არსი დღევანდელ საქართველოში.....</i>	62
ეკა ღარბაიძე <i>/ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი/ ქალთა პოლიტიკური მონაწილეობის გაზრდა საპანონმდებლო დონეზე</i>	
ანა ჯელიძე <i>/ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი/ პალაუფლების დანაწილებისა და „კონტროლისა და ბალანსის“ კონცეფცია.....</i>	77
ანა ჯელიძე, თამარ ჩარკვიანი <i>/ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი/ "კონტროლისა და ბალანსის" სისტემა სახელმწიფო პალაუფლების შტოებში.....</i>	87

C O N T E N T S

THE HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

NAILE SURMANIDZE <i>/BATUMI SHOTA RUSTAVELI STATE UNIVERSITY/</i> LOST OF SOUND IN SPEACH OF INHABITANTS IN MURGHULI.....	15
NAILE SURMANIDZE <i>/BATUMI SHOTA RUSTAVELI STATE UNIVERSITY/</i> THE SUFFIXICAL FORMATION OF GEOGRAPHICAL NAMES IN MURGHULI TOPONIMIC.....	20
INGA TKEMALADZE, NATO MUCHIASHVILI <i>/TELAVI IAKOB GOGEBASHVILI STATE UNIVERSITY/</i> COMPARISON OF PREPOSITIONS IN THE FRENCH AND GEORGIAN LANGUAGES.....	26
SOPIKO DZNELADZE <i>/IVANE JAVAKHISHVILI TBILISI STATE UNIVERSITY/</i> THE HISTORY OF IVANE MACHABELI – POST-MODERNIST INTERPRETATION.....	35
EKATERINE GAMREKELASHVILI <i>/IVANE JAVAKHISHVILI TBILISI STATE UNIVERSITY/</i> LUDWIG WITTGENSTEIN: MEANING, LANGUAGE GAMES AND KNOWLEDGE.....	42
NONA METREVELI <i>/BATUMI SHOTA RUSTAVELI STATE UNIVERSITY/</i> ERIKA'S SEXUAL INSTINCTS MANIFESTATION AND COMPLEX OF CASTRATION.....	49
MARIAM ADAMASHVILI <i>/SHOTA RUSTAVELI THEATRE AND FILM GEORGIAN STATE UNIVERSITY/</i> DAY AGAINST HOMOPHOBIA IN GEORGIA.....	56
IAGO TSULADZE <i>/BATUMI STATE MARITIME ACADEMY/</i> THE ESSENCE OF DEMOCRACY AND CITIZENSHIP IN NOWADAYS GEORGIA.....	62
EKA DARBAIDZE <i>/ILIA STATE UNIVERSITY/</i> INCREASING WOMEN'S POLITICAL PARTICIPATION AT THE LEGISLATIVE LEVEL.....	68
ANA CHELIDZE <i>/ILIA STATE UNIVERSITY/</i> CONSEPTS OF SEPARETION OF POWERS AND 'CHECK AND BALANCE'.....	77
ANA CHELIDZE, TAMAR CHARKVIANI <i>/ILIA STATE UNIVERSITY/</i> 'CHECK AND BALANCE' SYSTEM IN BRANCHES OF STATE POWER.....	87

კალაუფლების დანაწილებისა და „კონტროლისა და ბალანსის“
კონცეფცია
(საქართველოს მავალითი ზოგადი მიმოხილვა)

ანა ჯელიძე

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და ხელოვნების
ფაკულტეტის დოქტორანტი

აღნიშნული სტატია გამოქვეყნდა სსიპ – შოთა რუსთაველის ეროვნულ სამეცნიერო ფონდში
მოპოვებული გრანტის მეშვეობით (საგრანტო ხელშეკრულების №12/41).

პოსტკომუნისტური სახელმწიფოების მკვლევართა სამეცნიერო
ნაშრომებში მითითებულია, რომ პოსტსაბჭოთა სახელმწიფოთა უმეტესობაში,
მათ შორის საქართველოში ე.წ. „ჰიბრიდული რეჟიმი“ ყალიბდება, რომელიც
არც ტოტალიტარულია და არც დემოკრატიული. ჰიბრიდული რეჟიმისთვის
სხვადასხვა ავტორის მიერ განსხვავებული სახელებია შერჩეული: „ნახევრად
დემოკრატია“, „ნახევრად კონსოლიდირებული ავტორიტარული რეჟიმი“
(Freedom House), „ნაწილობრივი დემოკრატია“ (Epstein et al.) „საარჩევნო
დემოკრატია“ (Diamond), „არალიბერალური დემოკრატია“ (Zakaria), „დეფექტური
დემოკრატია“ (Croissant and Merkel), „კონკურენტული ავტორიტარიზმი“ (Levitsky
and Way), „ნახევრად-ავტორიტარიზმი“ (Ottaway), და „ელექტორალური
ავტორიტარიზმი“ (Schedler).

ჰიბრიდული რეჟიმის პირობებში, შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ ქვეყნის
დემოკრატიული განვითარების პერსპექტივები საკმაოდ ბუნდოვანია.
გარდამავალ საზოგადოებაში სხვადასხვა სისტემების ხანგრძლივ დასუსტებას
თანხდევს სოციალური ინსტიტუტებისა და სოციალური პრაქტიკების
ტრანსფორმაციისა და ინსტიტუციონალიზაციის აუცილებლობა.
დემოკრატიული ტრანსფორმაციის სივრცის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი
ნაწილია სახელმწიფო ხელისუფლების შტოებს შორის (საკანონმდებლო,
აღმასრულებელი, სასამართლო) ეფექტური დამაბალანსებელი მექანიზმების
შემოღება ანუ მათ უფლებათა, მოვალეობათა და პასუხისმგებლობათა
რელიეფური გამოკვეთა და გამოჯვნა სახელმწიფო მართვის ყველა დონეზე.
არანაკლებ მნიშვნელოვანია მწყობრი ინსტიტუციონალური სისტემის
ჩამოყალიბება. ძლიერი საკანონმდებლო და სასამართლო ხელისუფლების
ფორმირება გარკვეულ ჩარჩოებში მოაქცევს აღმასრულებელ ხელისუფლებას
ანუ ადმინისტრაციას, რაც ხელს შეუწყობს საზოგადოების დემოკრატიზაციის
პროცესებს, მათ გეგმაზომიერ განვითარებას, საზოგადოების მხრიდან
პროცესების რეგულირებისა და ობიექტური კონტროლის განხორციელებას.

როგორც წესი ჰიბრიდულ რეჟიმს არ შეუძლია შექმნას მექანიზმი,
რომელიც მოახერხებდა სისტემის შიგნით ძალების ბალანსირებას. თუ
ამოვალთ *პლურალიზმისა და პოლიარქიის კონცეპტიდან*, დემოკრატიის
მიღწევის საქმეში, გადამწყვეტი მნიშვნელობა სახელმწიფო ინსტიტუტების

'CHECK AND BALANCE' SYSTEM IN BRANCHES OF STATE POWER (GEORGIA)

ANA CHELIDZE, TAMAR CHARKVIANI

PHD CANDIDATES OF ARTS AND SCIENCES FACULTY
OF ILIA STATE UNIVERSITY

The designate article has been published by the support of Shota Rustaveli National Science Foundation Grant (the grant agreement #12/41)

The work of researchers from post-communist states indicates that in the majority of post-Soviet states, including Georgia, so-called '*hybrid regimes*' are being formed, which are neither fully totalitarian nor fully democratic. The hybrid regimes are referred to in different terms by different authors: 'partial democracies' (Epstein et al.), 'semi consolidated authoritarian regimes' (Freedom House), 'defective democracies' (Croissant and Merkel), 'electoral democracies' (Diamond), 'illiberal democracies' (Zakaria), 'competitive authoritarianisms' (Levitsky and Way), 'semi-authoritarianisms' (Ottaway), and 'electoral authoritarianisms' (Schedler).

It can be assumed that the prospects for democratic development in a country with a hybrid regime are rather vague. In a transitional society, the weakening of various systems is followed by a need to transform and institutionalise social practices and institutions. One of the most important components of democratic transformation is the introduction of effective balancing mechanisms between different branches of state government (Legislative, Executive and Judicial); i.e. the precise definition and identification of the rights, obligations and responsibilities at all levels of government. It is equally important to develop an organised institutional system. The formation of strong Legislative and Judicial branches will provide a framework for the Executive branch, i.e. administration; this will facilitate planned development of democratic processes in the society, enabling it to control and regulate those processes.

As a rule, hybrid regimes cannot create mechanisms able to balance power within the system. According to the concepts of pluralism and polyarchy, the development of state institutions has crucial importance in achieving democracy. From this perspective, democracy is not perfect but real. Transformation of the political system - i.e. transition from a hybrid regime to democracy - in the near future entails its popularisation and 'polyarchy-isation' (Dahl, 1953). Western scholars often refer to European and American political systems not as democracies but as polyarchies. 'Polyarchy' means pluralism, where the power is not concentrated in the centre. This is a realistic theory of democracy - a 'real democracy'.

The main aim of the article is to study the theory of the division of power and 'Check and Balance' concept, to describe management strategies within the Judicial and Executive branches of government and to reveal and analyse factors which support or interfere with the formation of a new 'Check and Balance' system of government. A sociological approach to the subject under study involves the analysis of such systems in the context of the